

Granskning av avrapporteringsprocessen för poliser i yttre tjänst.

1 Sammanfattning – övergripande slutsatser

Internrevisionen konstaterar att poliser i yttre tjänst lägger en stor del av sin disponibla resurstid på avrapportering. Detta beror i huvudsak på följande bakomliggande orsaker:

- Polismyndigheten saknar en strategi/målbild för utformningen av uppdraget för poliser i yttre tjänst. Över tid har detta resulterat i att deras uppdrag har blivit brett och omfattande.
- Det saknas en utpekad organisatorisk funktion med ett samlat ansvar för att kontinuerligt analysera den inverkan som lagstiftning, utvecklingsinitiativ och förändrade arbetsmetoder får för poliser i yttre tjänst. Detta i första hand med avseende på resurstillgång och kompetens. Internrevisionen anser därför att det finns ett behov av en funktion med ett samlat ansvar för de arbetsförutsättningar som gäller för poliser i yttre tjänst.
- Poliser i yttre tjänst saknar som regel tillgång till kompetent administrativt inre stöd samt tillgång till utredare i samband med avrapportering vilket innebär att de själva i princip får göra alla delarna av avrapporteringen.
- Av Polisens nationella utredningsdirektiv (PNU) och arbetsmetoden snabbare lagföring (SLF) följer att poliser i yttre tjänst ska vidta mer långtgående utredningsåtgärder jämfört med tidigare, och detta påverkar avrapporteringstiderna negativt.
- Ökad användning av ordningsvakter medför en ökning av de administrativa uppgifterna för poliser i yttre tjänst. Polismyndigheten bör enligt internrevisionens uppfattning, inom ramen för renodlingen av polisrollen, verka för att ordningsvaktbolagen även ska ansvara för en större del av den administration som uppstår i samband med omhändertaganden.

- Det finns brister i den fysiska avrapporteringsmiljön som leder till vissa tidsförluster vid avrapportering.
- Arbetet med att utveckla applikationer med operativ användning bör ytterligare intensifieras så att avrapportering kan ske i anslutning till platsen för ingripandet vilket skulle minska behovet av att åka in till polisstationen.

Internrevisionen anser att en målbild för hur avrapporteringsprocessen bör utformas är genom en liknelse hämtad från Formel 1: bilen ska vara på banan så stor del av tiden som möjligt och tiden i depån ska vara kort och effektiv. För polisens del innebär det att när en patrull kommer in för avrapportering ska målbilden vara tillgång till stöd som medger att den så snabbt det bara är möjligt blir tillgänglig för nya uppdrag. Detta förutsätter att patrullen möts upp av kompetenta arbetsledare; jourförundersökningsledaren; JFUL, stationsbefäl; SB, och medarbetare; krimjour, kompetent inre stöd, arrestvakter m.fl., som tar över ärendet för fortsatt hantering. Avrapporterande patruller ska ha tillgång till rätt kompetens dygnet runt.

Internrevisionen rekommenderar att:

1. Noa i samverkan med RA, i syfte att förenkla formen för avrapportering av omhändertaganden, genomför en revidering av RPSFS 2011:12, FAP 100-2 om dokumentation enligt 27 och 28 §§ polislagen, samt eventuellt andra i sammanhanget relevanta styrdokument.
2. Noa i samverkan med verksamhetsansvariga utreder möjligheterna att öka tillgången till kompetent administrativt inre stöd och tillgång till utredare i samband med avrapportering.
3. Noa i samverkan med RA, inom ramen för renodlingen av polisrollen, verkar för att ordningsvaktsbolagen även ska ansvara för en större del av den administration som uppstår i samband med omhändertaganden.
4. Noa utreder möjligheterna att avgränsa ett verksamhetsområde till att omfatta de arbetsuppgifter som regelmässigt ska utföras av poliser i yttre tjänst.
5. Noa i samverkan med EA genomför en översyn av den fysiska miljön i vilken avrapportering sker.

2 Bakgrund, syfte och omfattning

Granskningen har genomförts som ett tillägg till den beslutade revisionsplanen för 2020-2022, och är en rådgivningsgranskning som har genomförts på uppdrag av rikspolischefen.

Syftet är att bedöma den interna styrningen och kontrollen av avrapporteringsprocessen för poliser i yttre tjänst.

Målet med granskningen är att undersöka om den avrapportering som utförs av poliser i yttre tjänst bedrivs effektivt enligt 3 § myndighetsförordningen (2007:515).

För granskningen har följande revisionsfrågor formulerats:

- Vilka hinder kan identifieras i samband med avrapportering?
- Vilken arbetsfördelning gäller vid avrapportering (rutiner, vilken aktiv styrning finns av arbetsfördelningen, vem styr vem som ska göra vad m.m.)?
- Vilka förutsättningar finns i form av stöd och tillgång till beslutsmandat för de avrapporterande poliserna (egna befogenheter, tillgång till JFUL/FUL, checklistor – analoga/digitala, tillgång till administrativt stöd)?
- Hur ser den fysiska miljön ut i vilken avrapporteringen genomförs?
- I vilken utsträckning utnyttjas befintliga mobila lösningar för avrapportering på plats?

För information om metod för genomförande, se bilaga 1.

Granskningen omfattar poliser som arbetar i yttre tjänst i polisregionerna.

Granskningen omfattar inte det kvalitativa innehållet i avrapporteringen utan endast förutsättningarna för avrapportering. Teknisk granskning av it-stöd för avrapportering omfattas inte av granskningen och inte heller styrande rättsliga förutsättningar för avrapportering.

Granskningen har utförts under perioden april – maj 2021 av internrevisorerna Philip Jansson, Carl Ygge, Johan Dixelius, Stellan Söderman och Tony Winkler. Jennie Palonen och Kristoffer Samsing, polisregion Stockholm, PO City, LPO Norrmalm, har medverkat som sakkunniga i granskningen.

Enligt överenskommelse lämnas internrevisionens redovisning av granskningen direkt till rikspolischefen i form av en rådgivningspromemoria med iakttagelser, bedömningar samt rekommendationer. PM beslutas av internrevisionschefen i samråd med rikspolischefen. Beslutat PM lämnas direkt till C Noa, i egenskap av processägare för bl.a. huvudprocesserna BF och UL.

3 Iakttagelser och bedömning

Iakttagelser

Tidsåtgång för avrapportering

En övergripande iakttagelse är att poliser som arbetar i yttre tjänst generellt sätt utför flertalet av de åtgärder som behöver vidtas vid avrapportering vid ett omhändertagande eller brott. Av enkätsvaren framgår att 50 procent av poliserna i yttre tjänst som besvarat enkäten lägger ner mellan 1,5-3 timmar i genomsnitt per arbetspass. Vid genomförda fokusgruppsintervjuer är bilden att de lägger ned 2-3 timmar i snitt per arbetspass. Vad avser ett gripande uppger de att det kan ta från fyra timmar till ett helt arbetspass. 49 procent av de som svarade på enkäten anser att tiden för avrapportering av brott har ökat och 48 procent anser att tiden för avrapportering av omhändertaganden har ökat eller är oförändrad, 26 procent anser att den har ökat, 22 procent anser att den är oförändrad. Av enkäten framgår att tiden för utredningsåtgärder på fältet har

ökat något där arbetsmetoden snabbare lagföring införts. Detta bekräftas också av genomförda fokusgruppsintervjuer.

Avrapportering av omhändertaganden

Avrapporterande poliser saknar som regel stöd av kompetenta administrativa stödfunktioner som kan vara behjälpliga i samband med avrapportering av omhändertaganden. Av enkätsvaren, som också stöds av genomförda intervjuer, framgår att 48 procent anser att de saknar tillgång till ett sådant stöd. Konsekvenserna av detta blir att patrullerna i princip själva får genomföra samtliga steg i processen från omhändertagande på plats till inlåsning i arrest eller överlämnade till annan samhällsfunktion. Detta gäller oavsett tid på dygnet eller veckodag.

Av enkätsvaren framgår vidare att poliser bl.a. upprättar omhändertagandeblad, digitala ärendesystemet; DAF¹, kontaktar föräldrar, socialjouren, jourhem/behandlingshem - i samband med anträffande av efterlysta personer, läkare eller sjuksköterska och genomför transporter, s.k. stafettkörningar – vilka dock har minskat över tid. Som regel genomför patrullen också avvisiteringar.

En majoritet, 88 procent, av de poliser som besvarat enkäten anser att de har tillräckligt stöd av SB vid avrapportering av omhändertagna och 62 procent anser att det finns tillräckligt tydliga rutiner, t.ex. checklistor, för hur avrapportering av omhändertagna ska genomföras. Även fokusgruppintervjuerna bekräftar att det finns ett tillräckligt stöd av SB men i samband med några intervjuer beskrivs att det till stor del saknas aktuella skriftliga rutiner och checklistor.

Av fokusgruppsintervjuer framkom att omhändertaganden som polisen övertar från ordningsvakter har ökat. Det avser t.ex. PL² 13 § och LOB³. För yttre personal medför detta i realiteten mer tid på station för avrapportering och för ordningsvakterna mer tid på fältet. ”Poliserna blir ordningsvakternas skrivbiträden” som en intervjuad uttryckte det. Av Polismyndighetens strategiska verksamhetsplan 2020-2024 framgår att en nyckelaktivitet som ska genomföras under 2020-2021 är att utarbeta en strategi för ordningsvakter för att komplettera polisens ordningshållande och trygghetsskapande arbete.⁴

I samband med intervjuerna framhåller de intervjuade också att omhändertagande enligt PL 11 § (UtlL⁵) i värsta fall kan ta ett helt arbetspass i anspråk för att få fram en tolk om en sådan behövs i ärendet.

Avrapportering av brott

Genomförda intervjuer och enkätundersökningen visar att det tar längre tid att avrapportera brott i jämförelse med omhändertaganden. Omfattningen/tidsåtgången för avrapportering av ett ingripande baserat på brottsmisstanke kan

¹ RPSFS 2011:12, FAP 100-2 om dokumentation enligt 27 och 28 §§ polislagen lämnar bestämmelser för dokumentation av vissa polisingripanden.

² Polislag (1984:387).

³ Lag (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m.

⁴ Rättsavdelningen är ansvarig för nyckelaktiviteten enligt strategiska verksamhetsplanen.

⁵ Utlänningslag (2005:716).

variera stort. I de fall förutsättningar finns att utfärda ett ordningsbotsföreläggande i samband med ingripandet är tidsåtgången på plats oftast relativt kort och innebär också att ärendet inte kräver några ytterligare åtgärder från patrullen. Den relativt nya möjligheten att via en applikation i mobilen använda ett digitalt verktyg för utfärdande av ordningsbot uppfattas som en stor förbättring och förhoppningen är att ordningsbotskatalogen kan utökas.

Av enkätsvaren framgår att en stor andel, 88 procent, av de svarande upplever/anser att de har tillräckligt stöd av t.ex. fu-ledare vid avrapportering av brott, stämmer helt och håller/stämmer ganska bra. Av genomförda fokusgruppsintervjuer och de fördjupade intervjuerna med bl.a. JFUL framgår dock en annan, mer negativ bild.

Av enkätsvaren framgår att 55 procent inte anser att de har tillgång till ett administrativt inre stöd vid avrapportering av brott. I delar av region Stockholm finns dock ett inre administrativt stöd, OPEX, som också ska stödja IGV-poliser utöver jourutredare. I PO City har man inom ramen för ett pilotprojekt avseende ringa stöd också haft tillgång till administrativt inre stöd. Uppföljningen visar att avrapporteringstiden minskat med ca 30 min per ärende. Enligt intervjuer är det dock osäkert om det blir någon fortsättning eftersom budgetramarna i princip innebär att några civilanställda inte kan rekryteras. Av intervjuer framgår att poliserna i yttre tjänst efterfrågar ett kompetent administrativt inre stöd. Av intervjuer har det också framkommit att det är svårt att rekrytera till administrativt inre stöd och de som arbetar med det går vidare till civila utredningstjänster. Det finns enligt de intervjuade ett behov av att göra det mer attraktivt att arbeta med de här stödjande arbetsuppgifterna.

Av enkätsvar och intervjuer har det också framkommit att patrullerna i regel saknar stöd av krimjour innan anhållande. I de fall en sådan funktion trots allt finns, upplevs det inom vissa lokalpolisområden, att tillgången till denna funktion är begränsad. Det är enbart i något polisområde, av de som omfattades av granskningen, som krimjouren är bemannad dygnet runt. Funktionen är inte fullt ut bemannad för att möta den efterfrågan som finns och deras arbetstider är inte helt verksamhetsanpassade. Funktionen används sällan offensivt på fältet för att stödja patrullerna på plats. Avsaknaden av inre stöd innebär att poliser i yttre tjänst sammantaget, med viss variation i enskildheter, upprättar arrestantblad (DAF), upprättar brottsanmälan, vittnesförhör, beslagsprotokoll, genomför s.k. 24:8 förhör, föredrar ärendet för åklagare efter 24:8 förhör, och genomför DNA-topsning. I 42 procent av enkätsvaren uppger poliserna att de gör alla dessa moment. Detta gäller oavsett tid på dygnet eller veckodag. En ytterligare faktor som påverkar tiden för avrapportering av initiala utredningsåtgärder är att den görs i olika system som inte kommunicerar med varandra vilket innebär att de som avrapporterar får göra en del dubbelregistreringar i olika system.

I de fall patrullen bedömer att ”anledning förekommer” att inleda en förundersökning ska en förundersökningsledare – oftast en JFUL - kontaktas redan i inledningsskedet. Detta är också ett tydligt krav i PNU. Genomförd granskning visar dock att detta oftast inte sker då möjligheterna till att utan fördröjning få kontakt med en förundersökningsledare inte sällan saknas.

Granskningen visar att funktionen generellt sett inte räcker till för att både leda förundersökningen och till att återkoppla till patrullerna om kvaliteten i avrapporteringen, initiala utredningsåtgärderna, i närtid. I regel finns det en JFUL-funktion nattetid med undantag för de större orterna som Uppsala och Stockholms City där det finns två. En iakttagelse är också att JFUL gör olika bedömningar av ärenden vilket medför merarbete för patrullerna. En annan iakttagelse är att, i stället för att öka tillgången till förundersökningsledare, har lokalt anpassade rutiner utvecklats som innebär att de ingripande patrullerna utifrån egna bedömningar får fatta beslut och vidta åtgärder som enligt den rättsliga regleringen ska fattas av förundersökningsledare. Detta kan då också innebära att vissa åtgärder helt uteblir eller vidtas först i ett senare skede vilket då också i sin tur kan innebära kvalitets- och effektivitetsförluster. Ett exempel på detta är att beslut om förundersökningsbegränsning enligt RB 23 kap. 4 a § i princip alltid fattas först i ett senare skede av förundersökningen.⁶

Arbets sättet SLF uppfattas över lag som positivt av yttre personal men medför ökad tid för administrativa utredningsåtgärder på brottsplatsen. Tidsåtgången inne på stationen uppfattas vara oförändrad.

Internrevisionen konstaterar avslutningsvis att det inom Polismyndigheten saknas ett samlat grepp av den yttre personalens samlade åtgärder/dokumentationsarbete i samband med brottsutredningar, och omhändertaganden. Av bilaga 1 till Nationella operativa avdelningens (Noa:s) handläggningsordning⁷ framgår hur chefen för Noa har fördelat arbetsuppgifter inom sitt processansvar uppdelat på kärnverksamhetens fyra huvudprocesser samt drygt 70 ansvarsområden, varav i princip samtliga är relevanta för personalen inom IGV-verksamheten. Detta till trots finns inget avgränsat ansvarsområde som tar sin utgångspunkt i arbetsförutsättningar som gäller för poliser i yttre tjänst.

Beslutsmandat (eget och tillgång till annans)

Internrevisionen konstaterar att när det gäller avrapportering av omhändertagande finns det en tydlighet i beslutsfattandets fördelning och mandat, från omhändertagandet till det eventuella insättandet i arrest, som är reglerad i polislagen.

När det gäller avrapportering av brott visar granskningen att det finns en variation i hur dels förundersökningsledarskapet delegerats, dels hur det mer kvalificerade förundersökningsledarskapet används. Internrevisionens konstaterar att de i granskningen ingående polisregionerna, med några få undantag, som huvudregel inte har fördelat FU-delegation till yttre befäl. Den s.k. PA-delegationen finns i princip inte heller längre.

---

⁶ Se också Tillsynsrapport 2018:3 - Polismyndighetens tillämpning av regler om nedläggning av förundersökning och förundersökningsbegränsning.

⁷ Nationella operativa avdelningen handläggningsordning, Noa 2020:01, saknr 126.

Bilaga 1: Chefen för nationella operativa avdelningens fördelning av arbetsuppgifter inom sitt ansvarsområde.

Fysiska miljön för avrapportering på stationen

En relativt positiv bild kan utläsas av svaren i enkäten på frågan om lokalerna är väl anpassade för avrapportering. Majoriteten av de svarande anser att påståendet stämmer helt eller stämmer ganska bra. Enligt enkätsvaren, 58 procent, sitter SB i större utsträckning i anslutning till avrapporterande personal än vad förundersökningsledare gör, 47 procent.

Bilden av den fysiska miljön för avrapportering blev en annan i fokusgrupperna i vilka samtliga lokalpolisområden lyfte upp problem relaterade till den fysiska miljön. Problemen består i en hög ljudnivå, mycket spring, att det är allmänt stökigt och en bristande ventilation i avrapporteringsrummen där många samlas vilket leder till koncentrationssvårigheter. Även bristen på arbetsplatser och datorer under vissa tider samt att SB och JFUL inte sitter i nära anslutning till avrapporteringsrummen fördes fram som exempel med påverkan på avrapporteringen.

Tillgång till mobila lösningar för att avrapportera på fältet

Av intervjuer och enkätsvar framgår att DAF har effektiviserat avrapportering av omhändertaganden och brott men att det fortfarande finns delar att utveckla, t.ex. när det gäller avrapportering av PL 19 § och 20 a § samt LOB. De mobila applikationerna som finns används frekvent och applikationen för utfärdande av ordningsbot är uppskattad.

Internrevisionen konstaterar att det i intervju- och enkätsvar framförs önskemål om fortsatt utveckling av fler lösningar för att kunna färdigställa mer tidigare i processen, oaktat om det är fråga om avrapportering av omhändertaganden eller brott. Det finns också önskemål bl.a. om användning av diktafoner som transformerar inspelat tal till utskrift och på det sättet effektivisera avrapporteringsarbetet, komplettera OBOT-applikationen med fler brottskoder, ta del av händelserapporter, HR, i mobiltelefonen, kunna skriva in förhör i DURTVÅ via mobil-applikation, sammanställa de ”vanligaste blanketterna” som poliser i yttre tjänst använder i en applikation, slippa s.k. dubbelregistreringar i DAF/DURTVÅ.

Bedömning

Internrevisionens bedömning är inledningsvis att uppdraget för poliser i yttre tjänst är brett och omfattande. Någon strategi för närmare utformning av uppdraget har inte kunnat utläsas av styrdokument, snarare tycks uppdragstilldelningen bygga på principen att målgruppen hela tiden ska/bör/kan ”göra lite mer”. Resultatet av detta är att man över tid, och utan föregående konsekvensanalyser, kontinuerligt lagt till arbetsuppgifter som ska utföras av poliser i yttre tjänst, men sällan tagit bort något. Intervju- och enkätsvar bekräftar bilden av att poliser i yttre tjänst lägger en stor del av sin disponibla resurstid på avrapportering. Den resursförstärkning av poliser som pågår innebär att antalet nya oerfarna kollegor i yttre tjänst kommer att öka de närmaste åren och samtidigt som redan befintliga poliser har förhållandevis få tjänsteår. Sammantaget finns det en risk för att detta leder till att ännu mer tid kommer att läggas på avrapportering bl.a. p.g.a. ökat behov av handledning i avrapporteringsituationen.

Internrevisionens bedömning av SB-funktionen är att denna erbjuder både stöd för avrapporterande poliser och fattar nödvändiga beslut i realtid.

Internrevisionens bedömning är att poliser som arbetar i yttre tjänst ofta saknar ett kompetent administrativt inre stöd i samband med avrapportering vilket innebär att de själva i princip får göra alla delarna i avrapporteringen. Internrevisionen anser att detta är ineffektivt, både ur ett verksamhets- och ekonomiskt perspektiv. Internrevisionen ser en risk i det faktum att Polismyndighetens beslut om målvärde för poliser (antalsstyrning) kan komma att negativt påverka förutsättningarna att skapa ett kompetent administrativt inre stöd för den yttre verksamheten.

Internrevisionen konstaterar att RPSFS 2011:12, FAP 100-2 om dokumentation enligt 27 och 28 §§ polislagen lämnar bestämmelser för dokumentation av vissa polisingripanden. Internrevisionens bedömning är att en översyn bör genomföras av bestämmelserna i syfte att förenkla avrapporteringen, genom att t.ex. möjliggöra användning av händelserapporter, HR, som dokumentationsformat i samband med omhändertagande med stöd av polislagen. En sådan förändring kräver också en konsekvensanalys för verksamheten i regionledningscentralerna, RLC.

Internrevisionens bedömning av ett utökat engagemang av ordningsvakter är att det finns en risk för att poliser i yttre tjänst får avsätta ännu mer resurstid på att administrera och avrapportera omhändertaganden som ordningsvakter verkställer. Om myndigheten inte redan värderat vad ökade ingripanden från ordningsvakter kan komma att innebära för polisernas avrapporteringstider bör detta analyseras av myndigheten. Polismyndigheten bör enligt internrevisionens uppfattning också, inom ramen för renodlingen av polisrollen, verka för att ordningsvaktsbolagen ska ansvara för en större del av den administration som uppstår i samband med omhändertaganden.

Internrevisionen konstaterar att poliser i yttre tjänst saknar stöd av inre utredningspersonal, krimjour/JFUL, som tar vid när de kommer in till stationen för avrapportering av brottsmisstanke.⁸ Inte minst bör ett snabbt överlämnande ske till krimjouren i de fall där patrullerna hanterar en misstänkt frihetsberövad person. Internrevisionens bedömning är att krimjouren som funktion behöver resursförstärkas, dess arbetstider justeras så att de bättre möter verksamhetens behov samt ges ett mer offensivt uppdrag där funktionen t.ex. kan åka ut till en brottsplats och redan där överta ärenden från patrullerna där så bedöms vara lämpligt.

Internrevisionen gör en liknande bedömning vad gäller JFUL-funktionen. Även denna behöver resursförstärkas och arbetstiderna justeras för att bättre möta verksamhetsbehoven. Detta medger större möjligheter för funktionen att tidigt i avrapporteringsprocessen lämna stöd och ledning genom direktiv till

---

⁸ Notera att det framkom en diskrepans mellan enkätsvaren, fokusgruppsintervjuer och de fördjupade intervjuerna. Internrevisionen ser i sak inget anmärkningsvärt i det faktum att det finns en diskrepans. Till skillnad från enkätsvaren ges i samband med diskussioner och intervjuer respondenterna en större möjlighet att utveckla och diskutera olika synpunkter mer på djupet.

poliserna i yttre tjänst. En justering i enlighet med internrevisionens bedömning ökar också möjligheterna för funktionen att snabbare lämna kvalitativ återkoppling till patrullerna i det enskilda ärendet. Internrevisionens bedömning är också att funktionen behöver ta fram gemensamma kvalitativa normer för avrapportering av olika brottstyper som stöd för de avrapporterande poliserna. Tillgång till JFUL i realtid är också en betydelsefull komponent för framgångsrik hantering av ärenden inom ramen för SLF.

Internrevisionen konstaterar att framgångarna för SLF i realiteten vilar på ingripandeverksamhetens insatser. Internrevisionens bedömning är att det saknas en analys av vilken påverkan över tid SLF får för poliserna som arbetar i yttre tjänst och hur arbetsmetoden påverkar förutsättningarna att uppnå målet om en stark lokal närvaro med poliserna ute i lokalsamhället. Det finns risk för målkonflikt avseende målet om framgångsrik brottsbekämpning och uppkläring och målet om stark lokal närvaro (i lokalsamhället). Detta då PNU och SLF bygger på relativt omfattande utredningsåtgärder (inklusive administrativa åtgärder på plats) som ytterst ska hanteras av ingripandeverksamheten.

Internrevisionen konstaterar att beslutsmandat kopplat till omhändertaganden inte har lyfts som ett problemområde inom ramen för denna granskning. Internrevisionens bedömning är att här ligger utmaningarna snarare i att effektivisera processerna ytterligare för att dels få mindre upprepande administration i it-systemen, dels luta processen framåt mot fältarbetet genom ett mer utvecklat it-stöd, t.ex. applikationer.

När det gäller frihetsberövanden med anledning av brott och avrapportering av brott finns det en mer splittrad bild av beslutsmandaten. I de flesta fall är det JFUL som har hela mandatet för att ta beslut. I vissa fall har även yttre befäl delegerats att ta beslut. Lokalt ser det olika ut för vilken funktion som de facto har mandatet. En riktning är ett utökad mandat för yttre befäl medan en annan har lagt mandatet helt under en JFUL. Här finns det även skilda uppfattningar, med samma rågång som ovan, om vilka funktioner som ska hantera förundersökningsledarbesluten. Internrevisionens bedömning är att det bör ske en nationell översyn på området med utgångspunkt från lokala förutsättningar och PNU.

Internrevisionens bedömning är att den fysiska miljön för avrapportering skiljer sig åt mellan de i granskningen ingående lokalpolisområdena. Enligt enkätsvaren är en del lokaler väl anpassade för avrapportering men i andra fall, vilket tydligt framkom av fokusgruppsdiskussionerna, finns ett flertal brister i den fysiska miljön med påverkan på avrapporteringen. Internrevisionen har tagit del av ekonomiavdelningens (EA) och lokalförsörjningsenhetens (LFE) nyligen genomförda enkät kring lokalförsörjningen. Även om enkäten inte specifikt berör just den fysiska miljön för avrapportering så har syftet med enkäten varit att bidra till en tydligare och smidigare lokalförsörjning vilket även borde öka möjligheterna till förbättringar avseende avrapporteringslokalerna. Som ett led i förbättringsarbetet anser internrevisionen att EA/LFE, polisregionerna och Noa, har ett viktigt arbete att analysera hur den fysiska miljön för avrapportering kan utformas och förbättras inklusive närheten till JFUL och SB.

Internrevisionens bedömning är att användning av DAF har effektiviserat avrapporteringen av frihetsberövade i arrestmiljö. Det finns dock ytterligare utvecklingspotential på området, t.ex. när det gäller utveckling av applikationer med operativ användning som möjliggör att avrapportering påbörjas redan på fältet. Utvecklingsinitiativ i linje med detta bör enligt internrevisionen uppfattning prioriteras och hanteras mellan processägaren för kärnverksamheten och it-avdelningen, och lyftas i huvudprocessforum för hantering i Behovs- och införandeforum (BOI-forum).

Internrevisionens bedömning är också att användning av diktafoner som transformerar inspelat tal till utskrift ytterligare kan öka effektiviteten i avrapporteringen.

Avslutningsvis gör internrevisionen bedömningen att avsaknad av ett organisatoriskt avgränsat ansvarsområde som tar sin utgångspunkt i den yttre personalens arbetsförutsättningar innebär att stora delar av UC-verksamheternas arbete lämnas till den yttre verksamheten för genomförande, utan att en övergripande/samlad bedömning dessförinnan gjorts av hur den verksamheten påverkas. Internrevisionen stödjer uppfattningen att som en del i rikspolischefens beslutade uppdrag om en översyn av Polismyndighetens processtyrning, möjligheten ska prövas att sortera in myndighetens processer i processområden utifrån polisens kärnuppdrag, det vill säga polisens uppdrag enligt 2 § polislagen. Detta skulle kunna skapa större igenkänning och vara mer ändamålsenligt än dagens uppdelning i huvudprocesser, och då också bättre beskriva de processer som skapar förutsättningar för att kärnuppdragets utförande. En sådan förändring skulle då skapa möjligheten att avgränsa ett processområde till 2 § polislagen, p. 1-4⁹ och på så sätt komma att omfatta de arbetsuppgifter som regelmässigt ska utföras av poliser i yttre tjänst.

Internrevisionen

Philip Jansson Carl Ygge Johan Dixelius Stellan Söderman Tony Winkler

---

⁹ 2 § Till Polismyndighetens uppgifter hör att

1. förebygga, förhindra och upptäcka brottslig verksamhet och andra störningar av den allmänna ordningen eller säkerheten,
2. övervaka den allmänna ordningen och säkerheten och ingripa när störningar har inträffat,
3. utreda och beivra brott som hör under allmänt åtal,
4. lämna allmänheten skydd, upplysningar och annan hjälp, när sådant bistånd lämpligen kan ges av polisen.

Bilaga 1

Genomfört arbete

Av den initiala uppdragsbeskrivningen framgick att internrevisionen planerade att genomföra studiebesök och i samband med dessa genomföra intervjuer i ett begränsat antal lokalpolisområden. Det planerade granskningsgenomförandet gick dock inte att verkställa p.g.a. pandemin. Av det skälet reviderades genomförandet till att omfatta:

- 1) Digitala samtal med fokusgrupper samt digitala intervjuer med funktionerna YB (yttre befäl), SB (stationsbefäl) och JFUL (jourhavande förundersökningsledare) i nedanstående lokalpolisområden.

Polisregion	Polisområde	Lokalpolisområde
Stockholm	Stockholm Nord	Norrtälje
Stockholm	Stockholm City	Södermalm
Stockholm	Stockholm Syd	Huddinge
Mitt	Uppsala	Uppsala/Knivsta
Öst	Södermanland	Eskilstuna
Bergslagen	Örebro	Örebro

- 2) Enkätutskick till samtliga regioner. Slumpvist urval gjordes på PO-nivå och enkäterna riktades till BF/IGV-personal, sammanlagt 1 400. Svarsfrekvensen uppgick till knappt 34 procent (motsvarande 444 respondenter). Internrevisionens bedömning är att såväl urvalet som svarande är representativt.

Datum 2022-01-27

Informationsklass

Öppen

Diariernr, ärende A330.129/2021

Saknr 125

Polismyndigheten

Beslutsprotokoll RPC 16/2022

Beslutande	Rikspolischefen Anders Thornberg
Föredragande	Verksamhetsutvecklaren Johan Gunnarsson

Övriga som deltagit i den slutliga handläggningen

Avdelningschefen Gunilla Hedwall Avdelningschefen Martin Valfridsson

Ärende

Beslut om uppdrag att föreslå åtgärder för att minska administration i yttre tjänst

Beslut

Internrevisionen har genomfört en uppdragsgranskning av administrationen i yttre tjänst samt lämnat rekommendationer till åtgärder (A180.881/2021). Även rikspolischefens kansli har gjort en analys med förslag på åtgärder inom området administration för personal i yttre tjänst (A330.129/2021).

Polismyndigheten uppdrar åt Klas Friberg att utifrån ovanstående rapporter lämna förslag på åtgärder för att minska administrationen i yttre tjänst.

Uppdraget ska redovisas till chefen för rikspolischefens kansli och vara genomfört senast den 29 april 2022.

Samråd och delning av detta ärende har inte skett eftersom det anses obehövligt enligt 6 kap. 11 § arbetsordningen.

Kostnad	-
Finansiering	-

Vid protokollet

Justeras

Johan Gunnarsson

Anders Thornberg

Sändlista	Kopia till
Samtliga polisregioner och avdelningar	Arbetstagarorganisationerna
	Skyddsorganisationen